

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/47447

Sayı : 19809844-610- 553791
Konu : 7/47447 Esas Sayılı Soru Önergesi

09/09/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/06/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E. 0835016 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Erol KATIRCIOĞLU'na ait 7/47447 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak Bakanlığımız birimleri ve Gelir İdaresi Başkanlığından alınan bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/47447 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Erol KATIRCIOĞLU'na ait 7/47447 Esas
Sayıli Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı
Birimleri ile Gelir İdaresi Başkanlığından Temin Edilen Bilgilerin Yer
Aldığı Cevap Metni

24/03/2020 tarihli ve 31078 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, Koronavirüs (Covid-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş olup, bu Tebliğ ile mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen mükelleflerin Tebliğde belirtilen vergi ödevleri ertelenmiştir.

Öte yandan, muhtelif tarihlerde yayımlanan sirkülerler ile mükelleflerin beyanname ve bildirim verme, vergi ödeme başta olmak üzere bazı vergisel yükümlölüklerinin süreleri uzatılmıştır.

Ayrıca, 17/4/2020 tarihli ve 31102 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1'inci maddesi ile belediyelerce 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tahakkuk ettirilen yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin, faaliyetlerinin durdurulduğu veya faaliyette bulunamadıkları dönemlere isabet eden kısmının alınmaması sağlanmıştır.

31/07/2020 tarihli ve 31202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2812 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31/12/2020 tarihine kadar geçici olarak uygulanmak üzere; iş yeri kiralalamaları, yolcu taşımacılığı, otomotiv, motosiklet, bisiklet küçük bakım onarımı, küçük ev aletleri bakım onarımı, düğün, nikah organizasyonu, konut temizlik ve bakım onarımı, terzilik, kuru temizleme gibi genel orana tabi esnaf hizmetlerinde katma değer vergisi (KDV) oranı yüzde 18'den yüzde 8'e, yeme-içme, sinema tiyatro müze, konaklama hizmetlerinde KDV oranı yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmiş olup söz konusu düzenlemenin yürürlüğü, son olarak 30/7/2021 tarihli ve 31553 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4312 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle 30/9/2021 tarihine kadar (bu tarih dahil) uzatılmıştır.

Öte yandan 2813 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, Gelir Vergisi Kanununun 70'inci maddesinde yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığında yapılan ödemelerde geçici süreliğine belirlenen indirimli tevkifat oranlarının yürürlük süresi 4311 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 30/9/2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

Diğer taraftan, ödeme süresi içinde ödenmeyen amme alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil edilmesi anılan Kanun hükümlerinden kaynaklanan bir yükümlölüktür.

Bununla birlikte, 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasında "(1) Covid-19 salgın hastalığının ülkemizde

görülmüş olması sebebiyle yargı alanındaki hak kayıplarının önlenmesi amacıyla; b) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile takip hukukuna ilişkin diğer kanunlarda belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim veya icra ve iflas daireleri tarafından tayin edilen süreler; nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere tüm icra ve iflas takipleri, taraf ve takip işlemleri, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınması, ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazına ilişkin işlemler 22/3/2020 (bu tarih dâhil) tarihinden, itibaren 30/4/2020 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durur."

hükmüne yer verilmiştir.

Anılan fıkra da yer alan durma süresi, 2480 sayılı Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresinin Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 1/5/2020 (bu tarih dahil) tarihinden 15/6/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar uzatılmıştır.

Buna göre, Bakanlığımıza bağlı tahsil daireleri tarafından takip ve tahsil edilen amme alacaklarına ilişkin olarak 15/6/2020 tarihine kadar 6183 sayılı Kanun kapsamında takip işlemi yapılmamıştır.

Ayrıca, 17/11/2020 tarihli ve 31307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında, kesinleşmiş asıl alacakların tutarlarında herhangi bir indirim yapılmadan ve asıl alacaklara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve faiz gibi fer'i alacaklar enflasyon oranında (Yİ-ÜFE) güncellenerek borçlar yeniden hesaplanmış, yapılandırılan borçların ödenmesi şartıyla, bu borçlara ilişkin vergi cezaları ile gecikme faizleri, gecikme zamları ve faiz gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilmiştir.

Diğer taraftan, 25/01/2021 tarihli ve 31375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 524 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Koronavirüs salgınına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine tamamen ara verilmesine/faaliyetlerinin tamamen durdurulmasına karar verilen iş yerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin 213 sayılı Kanunun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Genel Tebliğ ile bahse konu mükelleflerin mücbir sebep halinin 1/12/2020 tarihinde (bu tarih dâhil) başlayıp, alınan karar kapsamında faaliyetlerine tekrar başlamaları uygun görülen tarihe kadar devam etmesine ve mücbir sebep dönemine ilişkin olarak belirlenen vergisel yükümlülüklerinin ertelenmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Öte yandan, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 12/3/2021 tarihinde kamuoyuna açıklanan Ekonomi Reform Paketi kapsamında, geliri düşük olan küçük esnafa vergi muafiyeti sağlanması yönünde karar alınmış, bu çerçevede hazırlanan Eylem Planı takvime bağlanmış ve kamuoyuna ilan edilmiştir.

Bunun yanında, 7318 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 15 inci maddesiyle, 7226 sayılı Kanuna eklenen Geçici Madde ile Koronavirüs (Covid-19) salgın hastalığıyla mücadele kapsamında ülke genelinde uygulanan kısıtlamalar dikkate alınarak hak kayıplarının önlenmesi amacıyla, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamına giren kamu idarelerinin kamu hukukundan veya özel hukuktan doğan alacakları hakkında, 30/4/2021 ila 31/5/2021 (bu tarihler dahil) tarihleri arasında icra ve iflas takibi başlatılamayacağı yönünde düzenleme yapılmıştır.

Öte yandan, ücret gelirleri 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesi uyarınca diğer gelir unsurlarına göre daha yüksek matrahlara daha düşük oranlar uygulanmak suretiyle vergilendirilmektedir. Buna ilave olarak asgari geçim indirimi (AGİ) uygulaması çerçevesinde belirlenen indirim tutarları (2021 yılı için aylık 268,31 TL ile 456,13 TL arasında) ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisinden düşülmektedir. Ayrıca ilave asgari geçim indirimi uygulamasıyla da asgari ücretlinin, vergi tarifesinin ikinci dilimine girmesinden kaynaklanan kaybı giderilerek asgari ücretin (2021 yılı için) 2.825,90 TL'nin altına düşmemesi sağlanmıştır. Söz konusu uygulamalar ile ücret gelirlerine ilişkin gelir vergisi yükü önemli ölçüde hafifletilmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici 21'inci maddesiyle yapılan düzenleme ile özel sektör işverenlerinden, 31/12/2022 tarihine kadar işe aldıkları sigortalılardan dolayı asgari ücrete isabet eden gelir vergisi ve damga vergisi alınmamaktadır.

Ayrıca, 9 Haziran 2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 7326 sayılı Kanun ile vergi dairesine ödenmemiş vergi ve diğer borçlar ile bunlara bağlı olan veya olmayan fer'i alacakların daha uygun koşullarda ödenmesi, ihtilaflarının sulh yoluyla sonlandırılması, matrah veya vergi artırımında bulunan ve şartları yerine getiren mükelleflere ilişkin olarak vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaması, işletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan kıymetlerin beyan edilmesi, matrah veya vergi artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödenmesi durumunda vergilerden %10 indirim yapılması, yapılandırılan borçların anlaşmalı bankaların banka kartı ve kredi kartı ile ödenmesi gibi çok önemli imkan ve kolaylıklar getirilmiştir.

Öte yandan, 27/08/2021 tarih ve 31581 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4420 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 7326 sayılı Kanunun 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri ile 10 uncu maddesinden (6 ncı ve 7 nci fıkraları hariç) yararlanmak için Kanunda öngörülen ve 31.08.2021 tarihinde sona erecek olan başvuru, bildirim ve beyan süreleri ile bu başvuru, bildirim ve beyana ilişkin ilk taksit ödeme süreleri birer ay uzatılmıştır.

Buna ilave olarak, afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamındaki taksitlerin ödeme süreleri 4419 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla uzatılmıştır. Yapılan düzenleme ile mücbir sebep hali ilan edilen döneme rastlayan taksitlerden birincisinin ödeme süresi, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda, sonraki taksitlerin ödeme süreleri bu ayı takip eden ikişer aylık dönemler halinde; belediyelerin bu döneme rastlayan taksitlerinin ödeme süreleri ise mücbir sebep halinin sona erdiği ayı takip eden aydan başlayarak aylık dönemler halinde ödenmesine imkan sağlanmıştır.

23/10/2020 tarihi itibarı ile yürürlüğe giren Mikro Destekli İşletme Paketi ile maaş ve kira ödemeleri başta olmak üzere işletmelerin sözleşme veya faturaya bağlı tüm sabit giderlerinin ve nakit ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla;

12 ayı ödemesiz olmak üzere azami 48 ay vade ile cirosu 0-1 milyon TL arası olan KOBİ işletme başına 40 bin TL'ye kadar; cirosu 1-3 milyon TL arası olan KOBİ işletme başına ise 80 bin TL'ye kadar olmak üzere toplam 8 milyar TL kefalet limiti tahsis edilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen destek paketi haricinde KOBİ'lerin işletme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla;

31/05/2021 tarihi itibari ile yürürlüğe giren 2021 yılı Nefes Kredi destek paketi ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Üyesi; Ticaret Odası Üyeleri, Sanayi Odası Üyeleri, Deniz Ticaret Odası Üyeleri ve Ticaret Borsası Üyeleri küçük ve orta büyüklükteki işletmelere 6 ay anapara ödemesiz dönem olmak üzere 18 aya varan vade ile 0-1 milyon TL arası cirosu olan işletmelere 45 bin TL, 1-10 milyon TL cirosu olan işletmelere ise 180 bin TL'ye kadar hazine kefaleti sağlanarak finansman ihtiyacı bulunan KOBİ'lerin toplam 5 milyar TL'ye kadar hazine destekli kefalet sisteminden faydalandırılması öngörülmektedir.

2021 yılı 1. çeyrek kamu maliyesi gelişmelerini içeren ve bütçe, gelir-gider gerçekleşme ve tahminleri ile bunların finansman ve borç stokuna yansımaları bütüncül bir şekilde ele alan Kamu Maliyesi Raporu'nun ilk sayısına Bakanlığımızın internet sitesinde yer alan Raporlar bölümünden ulaşılabilir.

Söz konusu raporda yer alan Covid-19 kapsamında alınan tedbirlerin ekonomik büyüklüğü Mayıs 2021 itibarıyla 661 milyar TL'ye (GSYH'nin yüzde 11,7'sine) ulaşmış bulunmaktadır.